

Nazwa przedmiotu: Fortepian z nauką akompaniamentu			
Jednostka prowadząca przedmiot: UMFC Filia w Białymstoku Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny, Edukacji Muzycznej i Wokalistyki			Ważna od roku akademickiego: 2025/2026
Kierunek: edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej		Specjalność: muzyka szkolna, prowadzenie zespołów muzycznych, muzyka cerkiewna	
Forma studiów: Stacjonarne pierwszego stopnia	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Status przedmiotu: obowiązkowy	
Forma zajęć: ćwiczenia	Język przedmiotu: polski	Rok/semestr: I-III/I - VI	Wymiar godzin: 90
Koordynator przedmiotu	Kierownik Pracowni Pedagogiki Fortepianu, Klawesynu i Organów w ramach Katedry Pedagogiki Instrumentalnej		
Prowadzący zajęcia	dr Magdalena Wolanin-Witek, mgr Justyna Gordon, mgr Katarzyna Makarska		
Cele przedmiotu	Kształtowanie wyobraźni muzycznej i wrażliwości estetycznej. Pogłębianie wiedzy muzycznej oraz integracja wiedzy teoretycznej z umiejętnościami praktycznymi. Doskonalenie gry na fortepianie oraz umiejętności płynnego czytania nut i gry a vista zgodnie z poziomem i możliwościami pianistycznymi studenta. Przygotowanie do muzykowania zespołowego. Kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy i przygotowanie do przyszłej pracy pedagogicznej. Rozwinięcie umiejętności słuchania i rozumienia partnerów muzycznych (instrumentalistów i wokalistów).		
Wymagania wstępne	egzamin wstępny z wybranego instrumentu		
Kategorie efektów	Nr efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU	Numer efektu kier./spec.
Wiedza	1	Posiada podstawową wiedzę o fizjologii gry na fortepianie oraz zna podstawowy zakres literatury pianistycznej	K1_W1
Wiedza	2	Posiada wiedzę o sposobach odczytywania tekstu nutowego i jego poprawnej interpretacji w zakresie wszystkich elementów dzieła muzycznego, stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych.	K1_W1 K1_W3
Umiejętności	3	Samodzielnie przygotowuje i wykonuje podstawowe formy z repertuaru pianistycznego w zgodzie ze stylem i tradycjami wykonawczymi	K1_U2
Umiejętności	4	Potrafi samodzielnie odczytać i zinterpretować elementy muzyczne zawarte w utworach fortepianowych	K1_U4
Umiejętności	5	Posiada umiejętność słuchania i rozumienia partnerów (solistów wokalistów i instrumentalistów).	K1_U4
Kompetencje społeczne	6	Ma świadomość i rozumie potrzebę poszerzania swojego repertuaru pianistycznego – solowego i kameralnego	K1_K1
Kompetencje społeczne	7	Posiada umiejętność organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów.	K1_K3
TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU			Liczba godzin
Semestr I-II 1. Poznanie elementów podstawowej techniki gry na fortepianie 2. Analiza zapisu nutowego realizowanego utworu i nauka właściwego odczytywania elementów muzyki. 3. Realizacja gry a vista z uwzględnieniem prawidłowego odczytu zapisu nutowego.			30

4. Przygotowanie prezentacji muzycznej do zaliczenia i kolokwium.	
Semestr III, IV, V, VI 5. Rozwijanie umiejętności stosowania środków artykulacyjnych i frazowania 6. Rozwijanie techniki gry 7. Realizacja akompaniamentu z zachowaniem poznanych środków wykonawczych (faktura fortepianowa, figuracja). Samodzielne przygotowanie akompaniamentu. 8. Rozwijanie umiejętności odczytywania utworów muzycznych i pamięciowego ich opanowania 9. Kształtowanie umiejętności samodzielnego przygotowania utworów 10. Łączenie akompaniamentu z realizacją głosem linii melodycznej. 11. Realizacja akompaniamentu z solistami, wokalistami i instrumentalistami. 12. Przygotowanie prezentacji muzycznej do kolokwium i egzaminu. Przedstawione powyżej treści tematyczne są stałe w ramach każdego z sześciu semestrów. Zróżnicowany jest stopień trudności i tempo realizacji ćwiczeń w kolejnych semestrach. Treści programowe wzajemnie się przenikają a większość z nich jest obecna na każdym etapie kształcenia	60

Metody kształcenia	1. wykład problemowy 2. praca z tekstem i dyskusja 3. praca indywidualna 4. analiza przypadków 5. prezentacja własna								
Metody weryfikacji	<table border="1"> <tr> <td></td> <td>Nr efektu uczenia się</td> </tr> <tr> <td> 1. Egzamin przed komisją powołaną przez dziekana Ocena egzaminacyjna według następującej skali: A+ - celujący 24-25 pkt. A - bardzo dobry 21-13 pkt. B - dobry plus 19-20 pkt. C - dobry 16-18 pkt. D - dostateczny plus 13-15 pkt. E - dostateczny 10-12 pkt. F - niedostateczny 0-9 pkt. </td> <td>1, 2, 3</td> </tr> <tr> <td>2. Kolokwium przed komisją powołaną przez dziekana</td> <td>1, 2, 3</td> </tr> <tr> <td>3. Inne metody weryfikacji stosowane przez prowadzącego przedmiot: np. dyskusje problemowe, rozwiązywanie zadań artystycznych, czytanie a'vista, prezentacja</td> <td>2, 3, 4</td> </tr> </table>		Nr efektu uczenia się	1. Egzamin przed komisją powołaną przez dziekana Ocena egzaminacyjna według następującej skali: A+ - celujący 24-25 pkt. A - bardzo dobry 21-13 pkt. B - dobry plus 19-20 pkt. C - dobry 16-18 pkt. D - dostateczny plus 13-15 pkt. E - dostateczny 10-12 pkt. F - niedostateczny 0-9 pkt.	1, 2, 3	2. Kolokwium przed komisją powołaną przez dziekana	1, 2, 3	3. Inne metody weryfikacji stosowane przez prowadzącego przedmiot: np. dyskusje problemowe, rozwiązywanie zadań artystycznych, czytanie a'vista, prezentacja	2, 3, 4
		Nr efektu uczenia się							
	1. Egzamin przed komisją powołaną przez dziekana Ocena egzaminacyjna według następującej skali: A+ - celujący 24-25 pkt. A - bardzo dobry 21-13 pkt. B - dobry plus 19-20 pkt. C - dobry 16-18 pkt. D - dostateczny plus 13-15 pkt. E - dostateczny 10-12 pkt. F - niedostateczny 0-9 pkt.	1, 2, 3							
2. Kolokwium przed komisją powołaną przez dziekana	1, 2, 3								
3. Inne metody weryfikacji stosowane przez prowadzącego przedmiot: np. dyskusje problemowe, rozwiązywanie zadań artystycznych, czytanie a'vista, prezentacja	2, 3, 4								

KORELACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Z TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI, METODAMI KSZTAŁCENIA I WERYFIKACJI

Nr efektu uczenia się	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
1	1, 2, 3, 5, 6, 8	1, 2, 3, 4	2
2	2,3, 7, 10, 11	1, 3,	2
3	2, 3, 5, 7, 8, 9, 11	1, 2, 3, 5	1, 3
4	2, 3, 9, 12	2, 3, 4, 5	1, 3
5	11, 12	1, 2, 3, 4	1, 2
6	9, 11	3, 5	1, 2
7	11	3, 5	1, 2

Warunki zaliczenia	Po pierwszym semestrze - zaliczenie komisyjne, po semestrach II, III, IV, V - kolokwium, po semestrze VI - egzamin. Warunkiem zaliczenia jest osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się w minimalnym akceptowalnym stopniu w wysokości >50% Semestr I - warunkiem zaliczenia jest prezentacja dwóch kontrastowych utworów granych z nut, w tym jeden utwór polifoniczny Semestr II, III, IV - prezentacja co najmniej trzech utworów, w tym jednego polifonicznego Semestr V - prezentacja co najmniej dwóch utworów z programu przygotowywanego na egzamin końcowy po semestrze VI Semestr VI - prezentacja czterech zróżnicowanych stylistycznie utworów, w tym co najmniej jednego z pamięci oraz samodzielne przygotowanie utworu i komisyjne zaliczenie czytania a'vista.					
	Rok	I		II		III
Semestr	I	II	III	IV	V	VI
ECTS	2	2	2	2	2	2
Liczba godzin w tyg.	1	1	1	1	1	1

Rodzaj zaliczenia	zaliczenie	kolokwium	kolokwium	kolokwium	kolokwium	egzamin
Literatura podstawowa						
Przykłady:						
<ul style="list-style-type: none"> • Etiudy: A. Biehl -Etiudy oktavowe, M. Clementi - Gradus ad Parnassum, C. Czerny-Szkołabiegi op. 299C. Czerny -Etiudy op. 740 F. Liszt -Etiudy op. 1 J. Moscheles -Etiudy op.70 G. Bacewicz -10 Etiud F. Chopin - Etiudy M. Clementi -Gradus ad Parnassum F. Liszt -Etiudy wg Paganiniego F. Liszt - Etiudy koncertowe W. Lutosławski -2 etiudy F. Mendelssohn -Etiudy op. 104 bis M. Moszkowski -Etiudy wirtuozowskie op. 72S. Rachmaninow -Etiudy-obrazy Z. Romaszkowa (red.) -Zbiór etiud najcenniejszych autorów z. III, IV, V, VI A. Skriabin - Etiudy op. 2 i op. 9 Z. Śliwiński (red.) - Wybór etiud dla szkół średnich Gnesina - 23 mate etiudy S. Raube (red.) Etiudy Sawicka, Stempniowa (red.) Etiudy Czerny - Pierwszy nauczyciel Schytte - Etiudy op. 108 i 160 Bertini - 25 etiud Garścia - Etiudy polirytmiczne Lemoine - Etiudy op. 37 Heller - Etiudy op. 45 Berens -Etiudy op. 61 Czerny - etiudy op. 821, 636, 718 i 299 • Polifonia: Śliwiński -Z dawnych wieków Hoffman, Rieger - Dawne tańce i melodie Bach - Łatwe utwory Bach - Drobne utwory Bach -Małe preludia Cimarosa - Sonaty Bach-Inwencje dwugłosowe Bach -Inwencje trzygłosowe Bach -Suity francuskie Haendel -Suity Scarlatti -Sonaty Bach -Preludia i fugi z DWKJ.S. Bach -Suity francuskie J.S. Bach -Suity angielskie J.S. Bach -Partity J.S. Bach -Duety G.F. Haendel -Suity • Formy klasyczne: Garścia -Sonatiny op. 51 Miklaszewski -Sonatiny Raube (red.) - Wybór sonatin Garścia -Sonatiny op. 4, Hoffman, Rieger -Wybrane sonatiny Clementi -Sonatiny op. 37, 38 Mozart -Sonatiny wiedeńskie Beethoven - 6 łatwych wariacji Beethoven -Sonaty op. 49 Beethoven - Wariacje „Nel corpiu” Mozart -Sonata C-dur KV 545 Mozart -Sonaty : Es-dur KV282G-dur KV 283C - dur KV 309 F-dur KV 280 C-dur KV 279 Beethoven-Sonaty: E-dur op. 14 nr 1G-dur op.14 nr 2G-dur op. 79 f-moll op. 2 nr 1 F-dur op. 10 nr 2 c-moll op. 10 nr 1 Rondo G-dur op. 51 M. Clementi-Sonaty (wybór) W.A. Mozart - Sonaty: B-dur kV 281D - dur kV 284 A-dur kV 331 B-dur kV 333 a-moll kV 310F-dur kV 533 F-dur kV 494J. Haydn -Sonaty: c-moll nr 25 (Hob.XVI:20) As-dur nr 41 (Hob.XVI:43) C-dur nr 42 (Hob.XVI: 50) G-durnr 37 (Hob.XVI: 6) AS-dur nr 8 (Hob.XVI:46)J. Haydn -Wariacje: Andante ave cvariations f-moll (Hob.XVII:6) • Utwory różne: Rybicki -Zaczynam grać Garścia -Ulubione nutki Obrazki muzyczne op. 216 Najłatwiejsze utwory Bartok -Mikrokosmos Altberg (red.) - Czytanki muzyczne z. I i II Kabalewski -Łatwe utwory op. 27 i 39 Majkapar - Biriulki op. 28 Czajkowski - Album dla młodzieży op. 39 Schumann -Album dla młodzieży op.68 Prokofiew - Muzyka dziecięca op. 65 Chopin - Polonezy dziecięce g, B i As Altberg (red.) - Czytanki muzyczne z. III i IV Grieg - Utwory liryczne op. 12, 38 i 43 Mendelssohn - Bartholdy -Pieśni bez słów Lutosławski -Melodie ludowe Bacewicz-Suita dziecięca Ekier -Kolorowe melodie Field - Nokturny Schubert -Dwa scherza Chopin - Dwa zapomniane walce Chopin -Drobne utwory Szymanowski - Tańce polskie Lutosławski -Bukoliki Szeligowski - Sonatiny Czajkowski - Pory roku Prokofiew - Wizje ulotne Malawski - Miniatury Zarębski -Bajka, Walc, Menuet Żuławski -Sonatina Twardowski -Trzy miniatury Maciejewski -Kotysanka <ul style="list-style-type: none"> • Dydaktyczne <i>Zagadnienia akompaniamentu</i>, Red. K.Janczewska, Warszawa 1976 • L. Popowa <i>Metodyka nauczania akompaniamentu</i>, Warszawa 1979 • J. Marchwiński <i>Partnerstwo w Muzyce</i>, Kraków PWM 2010 						
Literatura uzupełniająca						
<p>Przykłady: S. Bruhn -Przewodnik interpretacji pianistycznej, tłum. Lidia Kozubek, Irena Protasewicz, -Wydawnictwo Unia Jerzy Skwara, Katowice, 1998W. Chmielowska -Z zagadnień nauczania gry na fortepianie, PWM Kraków 1963 J.J. Eigeldinger - Chopin w oczach swoich uczniów, tłum. Zbigniew Skowron, MusicaJagellonica, Kraków 2000J. Ekier -Wstęp do Wydania Narodowego Dzieł Fryderyka Chopina, cz. I Zagadnienia edytorskie, PWM, Kraków, 1974 M. Ekierowa - Aktualność metody Leimera -Giesekinga dla pianistyki i pedagogiki współczesnej, MP COPSA z. 32, Warszawa 1967A. Foldes -ABC pianisty, PWM Kraków 1966J. Gudel -O realizacji ozdorników w utworach fortepianowych J. S. Bacha, MID COPSA z. 151, Warszawa 1974 Nikolaus Harnoncourt -Dialog muzyczny, Rozważania o Monteverdim, Bachu i Mozarcie, tłum. Magdalena Czajka, wyd. Fundacja "Ruch Muzyczny", Warszawa, 1999 N. Harnoncourt - Muzyka mową dźwięków, tłum. Magdalena Czajka, wyd. Fundacja "Ruch Muzyczny", Warszawa, 1995 J. Jadacki - Wybrane zagadnienia interpretacji w grze fortepianowej według Joan Last, MP COPSA z. 144, Warszawa 1972A. Konicki - Podstawowe problemy techniki fortepianowej według Margueritte Long, MP COPSA z. 104, Warszawa 1967Z. Konaszkiewicz -Nauczyciel istota nieznana, Kwartalnik Polskiej Sekcji ISME nr 1, Warszawa 1992Z. Konaszkiewicz - Szkice z pedagogiki muzycznej, AMFC, Warszawa 2001H. Neuhaus - Sztuka pianistyczna, PWM Kraków 1969G. Sandor - O grze na fortepianie, PWN, Warszawa 1994T. Wroński -Zdolni i niezdolni, PWM, Kraków 1979T. Wroński - Zagadnienia gry skrzypcowej, cz. III -Technologia pracy, PWM, Kraków 1965</p> <ul style="list-style-type: none"> • R. Polony Ściągawki z muzycznej ławki, PWM, Kraków 2005 • B. Bartok Mikrokosmos 1-6, Editio Musica Budapest 1940 • O'Donnel, Modern Dance, Donnel New York 1937 • Nowe piosenki dla dzieci dużych i małych, Red. A. Komosa, Wyd. Impuls, Kraków 2002, • Materiału nutowe własne nauczyciela: prymki , zestawy ćwiczeń, utwory do czytania a vista i ćwiczenia tworzone do indywidualnych programów realizowanych przez studentów 						
KALKULACJA NAKŁADU PRACY STUDENTA						

Zajęcia dydaktyczne	90	Przygotowanie się do prezentacji / koncertu	0
Przygotowanie się do zajęć	160	Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	80
Praca własna z literaturą	30	Inne	0
Konsultacje	0		
Łączny nakład pracy w godzinach	360	Łączna liczba punktów ECTS	12

Możliwości kariery zawodowej

Kurs przedmiotu przygotowuje do pracy w placówkach kultury, takich jak: domy kultury, ogniska muzyczne, szkoły ogólnokształcące (zajęcia pozalekcyjne). Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej